

MEMÒRIA 2012

Senyora alcaldessa, senyors i senyores regidors, especialment la senyora Vanessa Mànyic, que avui s'incorpora com a nou membre del plenari, i el senyor Miquel Gubert i el senyor Marc Ferriol, que ho feien fa pocs mesos.

En primer lloc vull recordar, de manera molt especial, entranyable, dolguda, plena de respecte i d'admiració, a dues persones del nostre entorn recentment desaparegudes: el regidor senyor Josep Palet, i el tècnic municipal senyor Ramon Gallart. Quedi testimoni, d'aquesta manera, el condol de la institució que represento a les seves famílies.

Un any més, i ja és el vuitè, em presento davant de vostès per llegir-los la memòria de l'activitat del Síndic corresponent a l'any 2012.

També, per vuitè any, agraeixo la confiança que l'Ajuntament em va atorgar, responsabilitat que prenc com un honor; i els felicito per la seva decisió que vol aprofundir en el tarannà democràtic de la gestió de govern.

Encara una prèvia més, que és valorar, molt positivament el bon tracte que m'han dispensat al llarg d'aquest any 2012. Cosa no sempre fàcil i que requereix una complicitat mútua: la seva perquè han respost amb rapidesa i actitud oberta sempre que els demanava uns minuts del seu temps, sabent que era per trobar solucions a problemes, sabent que possiblement posaria a prova la seva capacitat de diàleg. Complicitat, també meua, per l'esforç d'adaptació als diferents interlocutors que cada situació problemàtica necessita. I, tant vostès com jo, escoltant-nos, tot fent un esforç per sortir de la nostra autosuficiència i solucionar el que demana el ciutadà.

És cert que vostès van aprovar l'ordenança del Síndic on se li reconeix la "facultat de recaptar, per a l'exercici de la seva funció, tota la informació i la documentació que consideri necessària sobre l'activitat de l'administració municipal, de les autoritats i del personal que en depèn, així com sobre les activitats, les autoritats o el personal que es

trobin adscrits a un servei públic local” (art2) i on vostès s’obliguen a “auxiliar, amb caràcter preferent i urgent el Síndic/a de Greuges de Palamós en les seves actuacions” (art. 5). Però també ho és que aquest tipus de relació només és possible amb bona fe, malament quan s’han de recordar ordenances per demanar parlar dels problemes d’un ciutadà. Solament anirem bé compartint voluntats i sentiments, deixant que la sobredosi d’autoestima que acostumem a generar instintivament, passi a segon pla perquè l’ocupi l’empatia que possibilita escoltar i buscar junts solucions.

Seguint l’Ordenança, i entrant en el motiu d’aquesta presència, els informo que l’any 2012 aquesta institució ha tingut 101 actuacions, entenenent per actuacions tots aquells assumptes dels quals se n’ha ocupat. Uns s’han resolt d’un sol cop; altres, per contra, han comportat moltes gestions i, finalment, n’hi ha que encara no s’han resolt. Això fa que la unitat comptable de l’activitat sigui forçosament ambigua, atès que amb el mateix nom, “actuacions”, s’identifiquen, repeteixo, dimensions molt diferents.

D’aquestes 101 actuacions, 45 són consultes, 52 són queixes, 3 són mediacions i 1 és actuació d’ofici. De les 52 queixes, 4 no s’han admès, 36 s’han resolt positivament, 6 negativament, 1 ha quedat arxivada per desistiment, 4 són en tràmit i 1 s’ha derivat al Síndic de Greuges de Catalunya.

A l’annex de la Memòria trobaran el detall i contingut dia per dia, així com d’altres dades, com ara, la via d’accés al Síndic o la comparativa amb anys anteriors.

Exposades les dades permetin-me, com cada any, algunes reflexions.

La primera reflexió és que la crisi provoca la disminució de determinada activitat municipal. Efectivament, vostès saben millor que jo fins a quin punt s’ha aturat la demanda de llicències d’obres de règim general, d’obres menors, d’activitats classificades i, fins hi tot, les sancions de trànsit, generades per la gestió normal de la circulació, que de l’any 2009 al 2012 disminuïren en un 35 %. Menys activitat significa, menys molèsties de sorolls, d’ocupació de via pública, de brutícia, etc.. En definitiva, menys possibles queixes que rep l’Ajuntament i, potser, de retruc el Síndic.

La segona reflexió gira al voltant de la disminució de les queixes pels sorolls provocats per la convivència entre l'esbarjo i el descans nocturn durant el període d'estiu o els caps de setmana. I, vull dir-ho, alt i clar: això no és perquè sí. Tot i reconèixer que amb menys diners la gent es queda més a casa, també s'ha de deixar constància de l'esforç de mediació que s'ha fet des de l'Ajuntament i concretament des de la regidoria responsable per aconseguir més seriositat d'uns, i més tolerància d'altres, per tal que la convivència del dret a descansar, amb el dret de l'esbarjo, assoleixi nivells raonables i equilibrats. I hem de felicitar-nos perquè s'ha aprovat l'ordenança d'ocupació de via pública que unifica criteris, delimitant espais i horaris. Només dir-los que la lletra és molt maca i que ara caldrà fer-la complir i fer entendre que el dret a ocupar part de la via pública fins determinada hora, comporta el deure de desocupar-la a partir d'aquesta mateixa hora. Aquesta és una petició del veïnat que ja n'està cansat de no poder dormir, que demanava aquesta ordenació per la preservació dels seus drets, i que ara els exigeix que la facin complir i també ho demanava el sector que també estava cansat de sentir-se culpable per desenvolupar una activitat econòmica. En nom d'ells, el veïns i els restauradors, els felicito i em permeto demanar la màxima seriositat en l'exigència del seu compliment i la màxima agilitat a l'hora de tramitar els possibles expedients sancionadors.

Encara dos punts més.

El primer són les sancions per l'aplicació de les normativa de zones blaves, que han experimentat un increment major al decreixement de les sancions ordinàries, doncs en dos anys, del 2009 al 2011, augmentaren en un 60%. Fet que ens obliga a buscar més places gratuïtes, tot i reconèixer que ja se n'havien creat, i n'han creat més, en la línia del que varen acordar en el darrer Plenari.

El segon, relacionat tangencialment amb el Pla de Barris, són les queixes i reclamacions de responsabilitat patrimonial per danys causats a tercers en l'execució d'un contracte d'obra adjudicat a una empresa per part de l'Ajuntament. En aquests casos l'Ajuntament ho deriva cap a l'empresa que es mostra molt poc disposada a atendre les reclamacions dels ciutadans i salva la papereta convidant els afectats a recórrer a la via civil. Una via inadequada per resoldre aquests petits conflictes, perquè

és cara i lenta, doncs necessita pagar un advocat i un procurador, sense oblidar les taxes judicials; una via que, de fet, deixa els veïns en absoluta indefensió. Em permeto recomanar que, en el futur, i amb l'experiència de les obres executades en un projecte de gran abast com el "Palamós Millora", l'Ajuntament, a través dels seus Serveis Tècnics Municipals, creï la figura del responsable supervisor del contracte d'obres que pugui emetre un informe preceptiu i vinculant de cares a l'empresa, que obligui a la mateixa a atendre-la o, com a mínim, a traslladar-la a la seva companyia asseguradora de responsabilitat civil.

La resta d'actuacions són les que acostumen a sorgir en la gestió habitual d'aquest Síndic, que vostès podrien trobar, repeteixo, en el dietari que s'adjunta a aquesta memòria amb les estadístiques corresponents.

No obstant això, n'esmentaré una de forma específica: els conflictes entre veïns que sovint acaben sobre la taula del Síndic i que, en aquest cas, ha d'esbrinar, primer, si hi ha o no alguna ordenança municipal que pugui donar cobertura a la petició d'intervenció municipal, o si se'ls ha de derivar a la via civil. Concretant, em refereixo als veïns incòmodes, mal educats i, per acabar-ho d'adobar, moltes vegades violents, que amb els seus sorolls impedeixen el descans de la resta i els tenen espantats amb les seves amenaces. Doncs bé, en aquest cas és prevista la intervenció municipal i la sanció econòmica que garanteix els drets del més febles enfront dels prepotents i incívics. Actuar d'aquesta manera no és autoritarisme, al contrari: és una actuació ben democràtica perquè garanteix els drets dels més fràgils, que en aquest casos són persones grans, famílies amb malalts o unitats familiars monoparentals que només volen dormir. La solució a aquesta problemàtica passa per una acció ràpida i eficaç per part de la policia local i per tramitar també ràpidament els expedients sancionadors. Si no es fa així els veïns es desmoralitzen i acaben dient que no serveix per res denunciar, els agents, que se'n duen la part més desagradable de l'actuació municipal, es desmotiven, els incívics es creixen i tots en sortim perdent.

I tornant a la crisi, dir que, malgrat aquesta disminució de l'activitat municipal, les actuacions del Síndic han estat pràcticament les mateixes dels anys anteriors, perquè

la crisi econòmica, que redueix un tipus de queixa, obre nous camins per on n'arriben més. Ho saben molt bé els responsables i treballadors dels Serveis Socials.

La principal via d'entrada és la dificultat i, fins i tot a vegades, la impossibilitat de fer front al pagament dels impostos municipals: l'IBI i la Plus Vàlua, revisats en èpoques de bonança i aplicats progressivament en moments de crisi, en moments difícils. Davant d'aquestes queixes, l'administració local té molt poc marge de maniobra perquè el seu procediment administratiu es regeix pel que diu la Llei 30/92, del 26 de novembre "*De régimen administrativo de las administraciones públicas y de procedimiento administrativo común*" que sols permet determinats fraccionaments segons les quantitat degudes, per derivar-los a continuació a la via de constrenyiment que fa més grossa la bola, tot esperant que, en alguns casos, amb el pas dels anys, els creditors siguin declarats insolvents. Una via fàcil des del despatx del que no pateix el problema però absolutament traumàtica i mordaç pel qui la viu.

Ja sé que aquesta és l'única possibilitat que tenen, si no, tal com acostumen a dir, prevaricarien. Ho sé, i així intento transmetre-ho als preocupats veïns quan m'expliquen la seva situació personal o familiar. Ara, faig el camí contrari i intento compartir la angoixa d'aquests veïns amb vostès, en el marc solemne del Ple, perquè, sense sortir de la legalitat, de l'oficialitat, del burocratisme, busquin alguna possible solució a aquest embolic, igual que s'atengueren les queixes contra el cobrament de la Plus Vàlua en els casos de pisos objecte de dació en pagament.

En aquesta direcció positiva ha anat la creació de la Taula de Coordinació Local pel Dret a l'Habitatge de Palamós, des d'on Ajuntament, Càrites, OMIC, Síndic i Plataforma, compartim els casos de la nostra població i intentem donar la molta o poca solució que podem. Penso que és una bona feina, que només sumant esforços, defugint de l'autosuficiència, que ens fa creure que la nostra institució és la única que en sap, i fugint de l'autodefensa que ens fa excessivament sensibles quan des d'altres institucions o persones se'ns ofereixen solucions que nosaltres no hem vist, respondrem, dignament, a les demandes de la ciutadania.

Perquè amb autosuficiència i autodefensa no anirem enlloc i decebrem als que veuen com ara, després de vint anys de tolerància voluntària de l'Estat, d'ambició desmesurada de les entitats bancàries i d'ingenuïtat per part seva, el Tribunal Europeu els dóna la raó i els diu que, des de fa vint anys, els contractes de préstecs hipotecaris contenen clàusules abusives, segons recent sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE de Luxemburg), i, repeteixo: veïns que han estat enganyats i estafats amb un discurs, emès per personatges, dits competents i respectables, que parlaven amb posat greu i cregut, que els remetia a la legalitat vigent. I tota aquesta enganyifa col·lectiva ha estat desemascarada per un humil advocat que es va gratar la seva butxaca per defensar, indignat, un emigrant, i per un jutge amb sensibilitat capaç de qüestionar, seguint tots els camins legals, el que altres s'empassaven dient que la llei era aquella i que la seva funció era aplicar-la. Els veïns i nosaltres mateixos tenim dret a preguntar-nos si aquesta no seria l'única norma injusta que se'ls aplica, i si no ens calen més advocats i jutges com aquest, o com el Magistrat de Mataró, que ha ordenat no només retornar els diners als estafats per les participacions preferents i deutes subordinats sinó que també ha tramès la seva actuació a la fiscalia per si considera que hi ha delictes

Penso que, des de tots els nivells de l'administració, s'ha de posar el màxim d'interès per gestionar aquests moments, des de la proximitat més sensible, llegint, amb imaginació, les normatives, per cercar possibles solucions i fent-se portantveus dels que carreguen indignats una culpa que s'hauria de repartir més justament. I sense cap arrogància els animo a prendre noves iniciatives com les de l'any 2012, respecte de les Plus Vàlues de pisos en dació en pagament, o la creació de la Taula pel Dret a l'Habitatge, o fa uns anys el Centre de Distribució d'Aliment.

I acabo posant en valor la dificultat de la gestió pública en aquests temps, quan les retallades signifiquen regressió dels drets humans en educació, en sanitat, en serveis socials, en justícia...; quan la classe política pateix un descrèdit massa generalitzat; quan la indignació del poble, jubilats, malalts, aturats, metges, mestres... creix per moments perquè considera mal repartides les càrregues i pitjor penalitzades les culpes...

I per tot això, se'ls exigirà molta imaginació, molta empatia i encara més entrega que mai. Comptin amb el Síndic per aquesta tasca i en aquesta manera d'actuar, els nostres veïns s'ho mereixen.

Moltes gràcies!

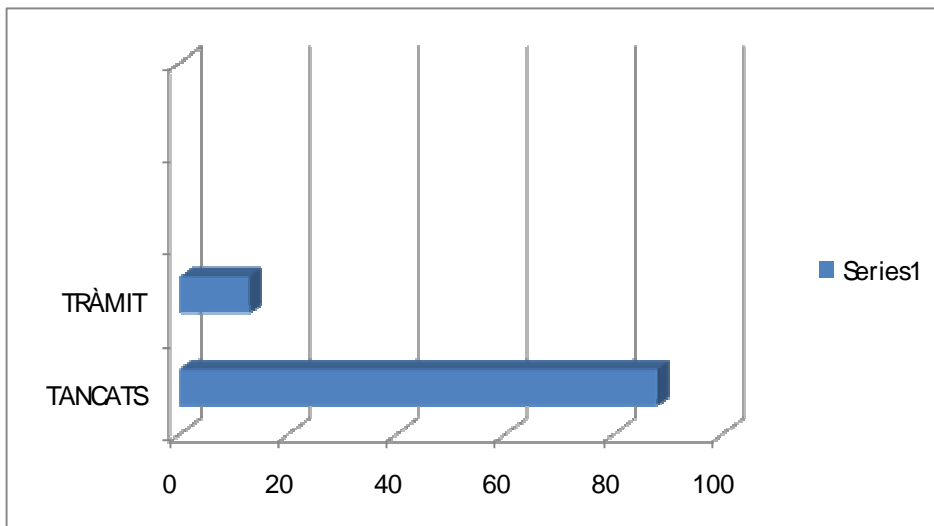
Jordi Sistach i Roura

Síndic de Greuges Municipal de Palamós

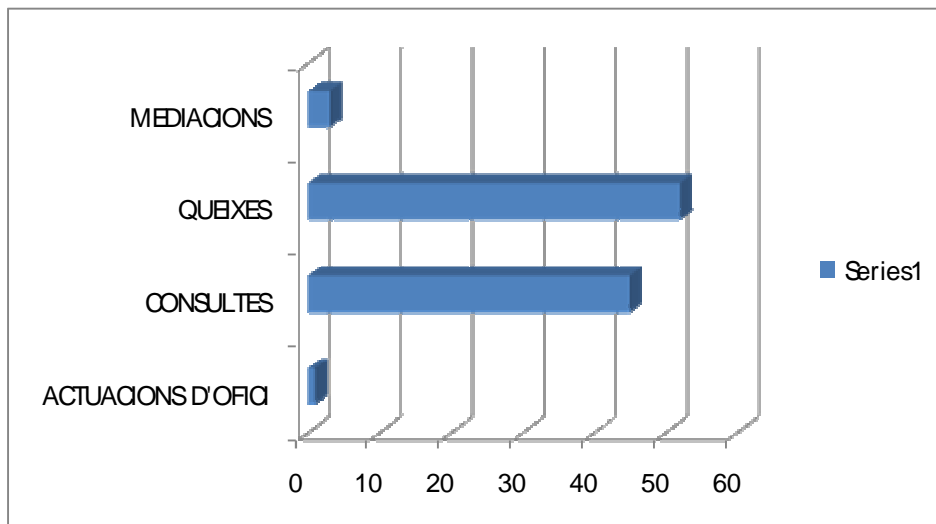
Palamós, 9 d'abril de 2013

ANNEXES:

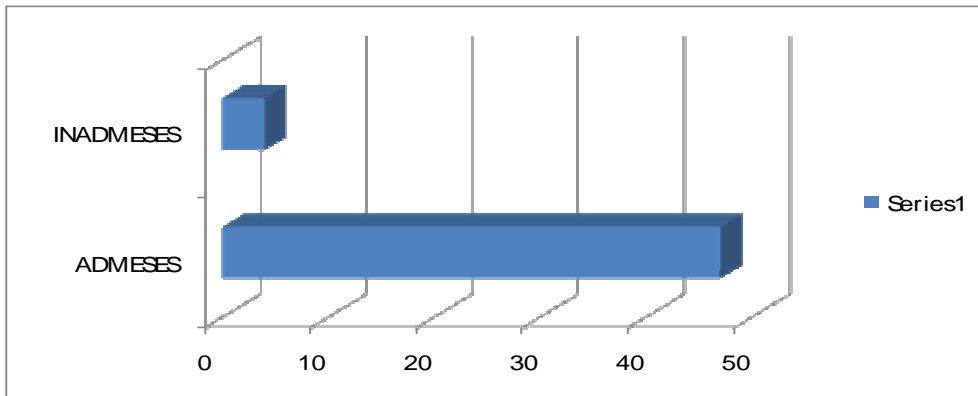
ACTUACIONS 2012

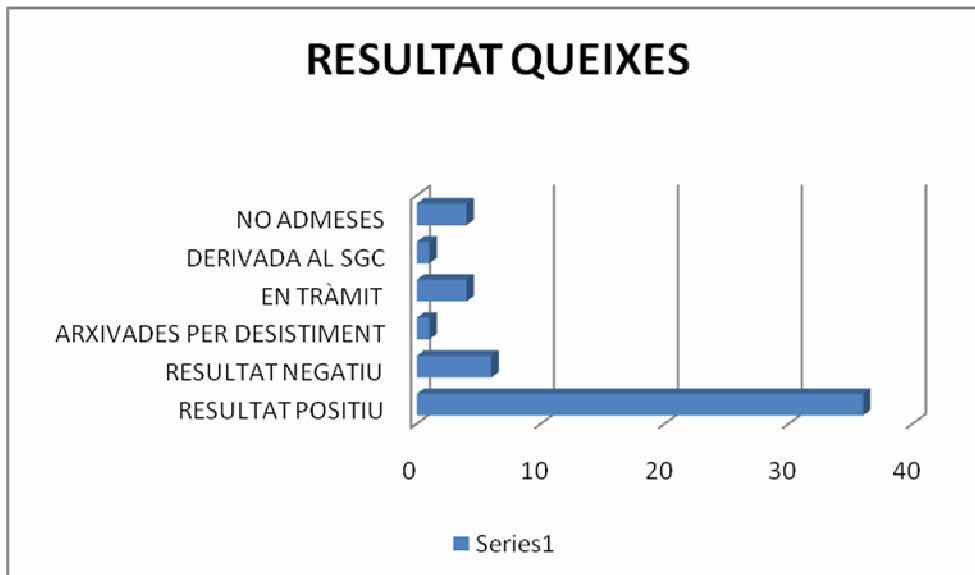
TIPUS D'ACTUACIÓ

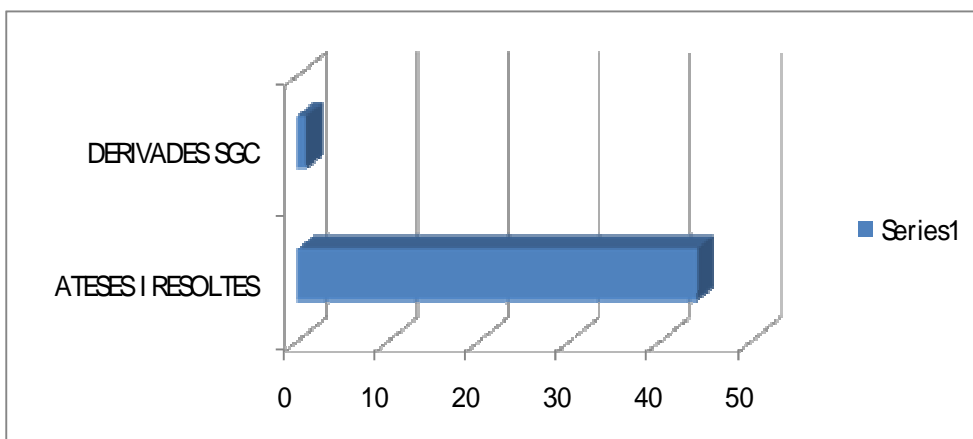
QUEIXES

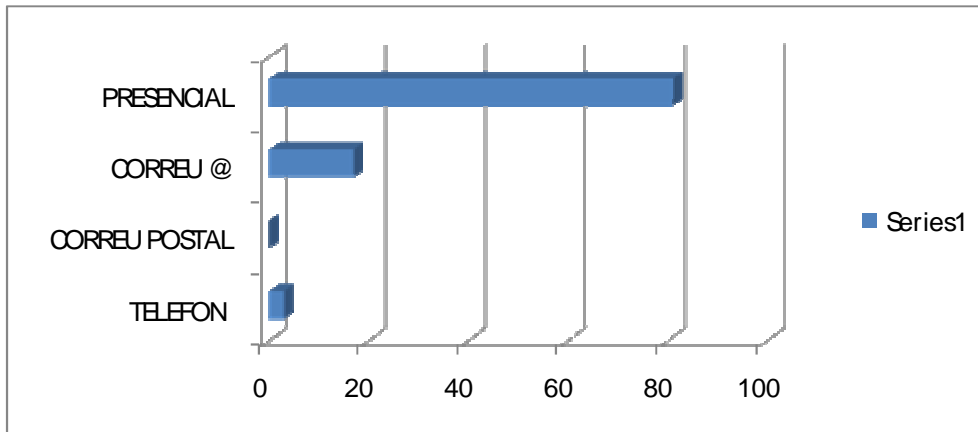
RESULTAT QUEIXES

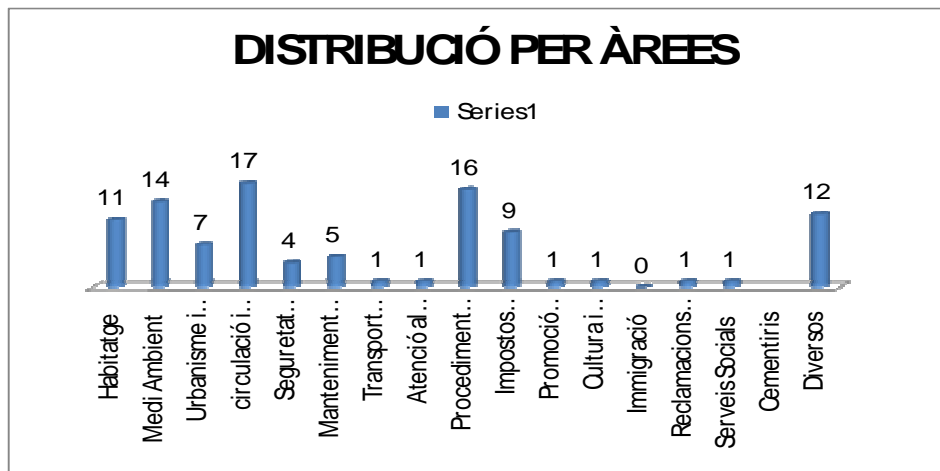
CONSULTES

VIA DE PRESENTACIÓ

DISTRIBUCIÓ PER ÀREES

COMPARATIVA PER ANYS

